

เรื่อง ในหลวงกับการเสด็จกำแพงเพชร ครั้งที่ 3 เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานธงลูกเสือชาวบ้าน

รายละเอียด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จพระราชดำเนินเมืองกำแพงเพชร เป็นครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2521 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรได้เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้านของอำเภอต่าง ๆ 117 รุ่น ณ อำเภอเมืองกำแพงเพชร และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเข้าเฝ้ารับเสด็จอยู่ในบริเวณนั้น ในครั้งนั้นได้มีราษฎรกิโละ 2 บ้านกิโละ 3 บ้านกิโละ 6 และชาวบ้านใกล้เคียงในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชรได้กราบบังคมทูลของพระราชทานให้ทรงช่วยเหลือจัดหาผ้าให้ราษฎรเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และอุปโภคและบริโภคได้ตลอดทั้งปี

เมื่อพระองค์ได้ทรงทราบถึงทุกข์ของชาวบ้านกำแพงเพชร จึงได้ทรงให้กรมชลประทานดำเนิน “โครงการพระราชดำริคลองท่อทองแดง” เพื่อนำน้ำจากแม่น้ำปิงไปยังเมืองบางพาน อำเภอพรานกระต่าย อันเป็นการแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำทำนาเช่นเดียวกับอดีต พระราชดำริอันล้ำเลิศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลย

เดช ได้พระราชทานแผนที่เส้นทางคลองส่งน้ำให้แก่กรมชลประทาน เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2521 เพื่อขุดลอก แนวคลองท่อปู่พระยาร่วง ซึ่งมีมาแต่ครั้งโบราณแล้ว นำน้ำจากแม่น้ำปิงเข้ามาใช้แก้ปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำนาตามที่ราษฎรบริเวณนี้ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาทรงทราบแนวคลองดังกล่าวได้สร้างแล้วเสร็จตามโครงการ (พ.ศ.2524-2528) สร้างความร่มเย็นเป็นสุขแก่ประชาชนในอาณาบริเวณนั้นหลายพันครัวเรือน แต่เดิมมีแนว คลองท่อปู่พระยาร่วงจากกำแพงเพชรจนถึงบางพานตามที่ปรากฏในจารึกหลักที่ 13 พ.ศ. 2053 ซึ่งกล่าวถึงการ บูรณะขุดลอกแนวคลองที่ถมหายนำน้ำไปเลี้ยงนาบริเวณเมืองบางพานให้เป็นนาเหมือนนาฝาย มิได้เป็นนาทางฟ้า เหมือนเมื่อสมัยเกือบ 500 ปีมาแล้วนั้น “ท่อปู่พระยาร่วง” เป็นคลองชลประทานปรากฏนามในจารึก พ.ศ. 2053 บนฐานเทวรูปพระอิศวร พบที่เมืองโบราณกำแพงเพชร ปัจจุบันเทวรูปนี้ประดิษฐานอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดกำแพงเพชร

ความตอนหนึ่งกล่าวว่า “...อึ่งท่อปู่พระยาร่วงทำเอาน้ำไปถึงบางพานนั้นก็ถมหายสิ้น และเขาย่อมทำนา ทางฟ้า และหาที่นั่นพลกระทำเอาน้ำไปเลี้ยงนาให้เป็นนาเหมือนนาฝายมิได้เป็นนาทางฟ้า อันทำทั้งนี้ถวาย พระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์...”

แนวคลองท่อปู่พระยาร่วงจากกำแพงเพชรถึงบางพานนั้นตามปรากฏในจารึกหลักที่ 13 ยังมีร่องรอย ปรากฏให้เห็นในภาพถ่ายทางอากาศ และยังคงสภาพให้เห็นได้ในภูมิประเทศ และเป็นแนวเดียวกันกับแนวที่เชื่อม กันมาในอดีตว่าเป็นถนน นั่นคือ “ถนนพระร่วง” ซึ่งเชื่อมโยงจากเมืองสุโขทัยไปยังเมืองศรีสัชนาลัยทางด้าน เหนือ และเมืองกำแพงเพชรทางด้านใต้ ตามแนวคันคลองและตำแหน่งเดียวกันกับถนนพระร่วงจากกำแพงเพชร จนถึงบางพาน

ปัจจุบันนี้เป็นแนวคลองชลประทานตามพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานความร่มเย็นแก่พสกนิกรดัง กล่าว เป็นผลจากพระปรีชาสามารถส่วนพระองค์ โดยทรงใช้ภาพถ่ายทางอากาศและแผนที่ศึกษาแนวคลองและ พระราชทานพระราชดำริให้สร้างคลองตามตำแหน่งและวิธีการเช่นเดียวกับอดีต ซึ่งเป็นการอนุรักษ์คลอง ชลประทานโบราณสมัยสุโขทัยนี้ไว้ เป็นการเริ่มต้นและเป็นตัวอย่างของการอนุรักษ์และพัฒนาร่องรอยในอดีตให้ คงอยู่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยสืบต่อไป และช่วยแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลน นำความร่มเย็นเป็นสุข มาสู่ปวงประชาของพระองค์ได้ในเวลาเดียวกัน การเสด็จพระราชดำเนินเมืองกำแพงเพชรทั้ง 3 ครั้ง ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น และเป็นความปลื้มปิติที่ชาว กำแพงเพชรยังคงจดจำอยู่ตลอดกาลอย่างมิรู้ลืมเลือน

คำสำคัญ : ในหลวงเสด็จกำแพงเพชร

ที่มา : กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร. (2557). ประวัติศาสตร์เมืองกำแพงเพชร ยุค หิน-ปัจจุบัน (เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์และทบทวน เมื่อวันที่ 27-28 กันยายน 2557). กำแพงเพชร:

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-02-18

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1287&code_db=610001&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology